

Indultats

El perdó als presos polítics és parcial, elimina les penes de presó per sedició i malversació però manté la inhabilitació, i és condicionat a la no reiteració del delictes



Els presos a la sortida de Lledoners | Josep M. Montaner

Els presos polítics han estat indultats. El consell de ministres ha aprovat aquest dimarts els **nou indults** per als líders independentistes condemnats pel Tribunal Suprem pels fets de la tardor de 2017. Després de més de tres anys i mig de presó, Carme Forcadell, Oriol Junqueras, Jordi Turull, Raül Romeva, Joaquim Forn, Jordi Turull, Dolors Bassa, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart sortiran en les properes hores, un cop es formalitzin els tràmits que queden perquè es pugui executar la mesura de gràcia.

L'argument central de la Moncloa per justificar el perdó és el de la "**utilitat pública**" i el seu impacte favorable en la convivència. El gest del govern espanyol arriba després del **dur revés del Consell d'Europa**, que exigeix a Espanya alliberar els presos i frenar la persecució per l'1-O. L'indult **elimina les penes de presó pels delictes de sedició i malversació**, però manté la inhabilitació dels nou dirigents independentistes, que no podran presentar-se a les eleccions ni ostentar cap càrrec públic.

Junqueras, per exemple, està inhabilitat fins l'any 2030, i Sànchez fins el 2026. **Els indults, per tant, són parcials**, perquè no eliminen la totalitat de la condemna. Això era previsible, perquè el govern espanyol només pot concedir indults totals en cas que el tribunal sentenciador, en aquest cas el Suprem, hi estigui a favor. El perdó també serà condicionat a la no reiteració del delictes durant

un període d'entre tres i sis anys.

Els exconsellers Carles Mundó, Meritxell Borràs i Santi Vila no han rebut el perdó perquè ja han complert la pena de desobediència imposada pel Suprem. "El consell de ministres ha acordat concedir els indults als presos del procés", ha dit el **president del govern espanyol, Pedro Sánchez**, en una declaració institucional a la Moncloa. Sánchez ha dit que no es posa en dubte la sentència de l'1-O i ha desgranat els principals elements dels indults. "La raó d'utilitat pública i la necessitat de restituir la convivència. És la millor decisió per a Catalunya i per a Espanya, i conforme a l'esperit de concòrdia i convivència de la Constitució", ha afegit.

El president espanyol ha dit que l'indult afecta nou persones, però **s'ha acordat pensant en tota la societat**. "La mesura de gràcia no exigeix que els indultats renunciïn a les seves idees", ha dit Sánchez, però ha remarcat que les idees s'han de defensar "dins de la legalitat". "Obrim un nou temps de diàleg, de ponts i de concòrdia. No ens podem ignorar", ha apuntat. L'indult va començar a tramitar-se el setembre de 2020 i va quedar bloquejat durant mesos al Tribunal Suprem a l'espera dels informes corresponents de les parts. La Fiscalia s'hi va oposar, l'Advocacia de l'Estat no es va posicionar i els presos, excepte Cuixart, es van negar a donar la seva opinió.

Finalment, la sala segona va emetre el seu dur informe -preceptiu, però no vinculant- contrari al perdó. Des d'aleshores, la qüestió ha estat sobre la taula del Ministeri de Justícia, que ha elaborat una proposta d'indult per a cada condemnat per l'1-O que s'ha aprovat avui en consell de ministres. En els últims dies ja era clar que el govern espanyol concediria l'indult, malgrat les pressions dels partits de la dreta i dels sectors més espanyolistes del PSOE.

El perdó arriba quan els presos **han complert ja una part significativa de la pena**. Els *Jordis* van entrar a presó el 16 d'octubre de 2017, després del referèndum, i el Govern ho va fer el 2 de novembre. Han passat, per tant, quasi quatre anys entre reixes, bona part dels quals de manera preventiva a l'espera del judici i la sentència del Suprem, que els va condemnar a penes d'entre nou i tretze anys de presó pels delictes de sedició i malversació.

Des d'aleshores, permisos penitenciaris, sortides per treballar i dos tercers graus efímers, i llargues etapes de segon grau ordinari, sense sortides, i restriccions dures per la pandèmia. Els presos no van poder sortir de la presó durant les setmanes més dures de la crisi sanitària després d'una amenaça sense precedents del Suprem als funcionaris.

La triple dreta s'atrinxera i ja prepara recursos

La pressió d'aquestes últimes setmanes contra el PSOE ha estat intensa. La triple dreta, atrinxerada en la intransigència contra l'independentisme, ha amenaçat d'encendre els carrers per desgastar encara més Pedro Sánchez. La manifestació de Colón, descafeïnada, va ser un primer intent, i no es descarten més concentracions de rebuig al perdó concedit als presos polítics.

La **presidenta de la Comunitat de Madrid, Isabel Díaz Ayuso**, va arribar a implicar el rei i a acusar-lo de "còmplice" si signava l'indult del govern espanyol. El Felip VI, en compliment de les seves funcions constitucionals, no s'hi pot negar. Així ho va recordar poca fa uns dies la Zarzuela. El PP es va haver de desmarcar de l'estirbaot de la dirigent madrilenya. En tot cas, hi haurà recursos.

Vox ja ha anunciat que en presentarà, i el PP també vol fer-ho, tot i que no està clar que estigui legítimat. Segons l'exjutge de la sala segona del Tribunal Suprem Joaquín Giménez, només el partit d'ultradreta, que va ser part en el judici, pot interposar un recurs contra l'indult. En els pròxims dies ho faran. Serà la sala tercera l'encarregada de revisar-lo i podria arribar a tombar l'indult si considera que hi ha errors de procediment o està mal fonamentat. El marge del Suprem és estret, però el risc hi és.

En tot cas, quan l'indult es publiqui al Butlletí Oficial de l'Estat amb la rúbrica del rei -això serà en

les properes hores-, entraran immediatament en vigor i el Suprem els haurà d'executar. Si bé la dreta s'oposa amb duresa al perdó, altres sectors de l'*establishment* espanyol i català ho veuen com una oportunitat per recuperar una certa estabilitat. El Cercle d'Economia, en les jornades de la setmana passada, va avalar aquesta via com a gest de "concordia i diàleg".

El president de l'episcopat espanyol, els bisbes catalans, el líder de la CEOE i empresaris del país han anat posicionant-se en els últims dies, amb més o menys vehemència, a favor de la mesura de gràcia. L'article de Junqueras de fa unes setmanes, coordinat amb la Moncloa, ha aplanat el terreny en aquest sentit. Un gest que no resol el conflicte L'indult és un gest, el primer, del govern espanyol, que certifica la voluntat d'alleugerir el conflicte, però l'independentisme ha avisat aquestes últimes setmanes que és una solució "parcial" que no resol el conflicte.

Ho evidencien casos com el de **Marcel Vivet**, condemnat a cinc anys de presó per la manifestació contra Jusapol del 2018, i també les desenes de causes que continuen obertes i els centenars de persones perseguides judicialment pels fets de la tardor de 2017. L'exili també en queda al marge, reforçat per les victòries a Europa. Les instàncies europees comencen a pronunciar-se sobre la desproporció del càstig als independentistes i a l'horitzó hi ha el Tribunal Europeu dels Drets Humans (TEDH).

L'indult és un primer pas, però la Moncloa també sap que caldrà anar més enllà. En els pròxims dies hi haurà una **primera reunió entre Pere Aragonès i Pedro Sánchez**, i aviat s'ha de reactivar la taula de diàleg, on l'independentisme portarà l'amnistia i l'exercici del dret a l'autodeterminació. Dues opcions que el govern espanyol descarta. Els presos sortiran de la presó, però el conflicte continua obert.